

Sygn. akt I ACa 393/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Zbigniew Grzywaczewski
Sędzia:	SA Ewa Popek (spr.)
Sędzia:	SA Jolanta Terlecka
Protokolant	sekr. sądowy Agnieszka Pawlikowska

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2013 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa D. B.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą
w W.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia
30 kwietnia 2013 r., sygn. akt I C 1218/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda D. B. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 393/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2013 roku Sąd Okręgowy w Siedlcach zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz D. B. kwotę 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia

z ustawowymi odsetkami od dnia 8 lutego 2013 roku do dnia zapłaty (pkt I) oraz kwotę 3.917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II), a także nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 4.000 zł tytułem opłaty, od której ponoszenia powód był zwolniony.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał na następujące ustalenia i motywy rozstrzygnięcia.

W dniu 6 grudnia 2003 roku w miejscowości B. miał miejsce wypadek drogowy, w wyniku którego śmierć poniósł ojciec powoda, W. B.. D. B. w chwili śmierci ojca miał 6 lat. Wyrokiem Sądu Rejonowego w M. w sprawie II K 51/04 sprawca wypadku D. K. została skazana za spowodowanie wypadku. Pojazd, którym poruszał się sprawca wypadku posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W..

Powód D. B. był bardzo związany z ojcem. W. B. pracował w W., ale po powrocie z pracy wolny czas poświęcał dziecku. Wychodził z synem do kina, na basen, na sanki, na ryby. Grał z nim na konsoli do gier, którą powód zachował do tej pory jako pamiątkowy prezent od ojca. Relacje w rodzinie powoda były bardzo dobre, a tragiczna śmierć ojca sytuację tę zburzyła. Odtąd małoletniego powoda wychowuje tylko matka K. B.. Matka powoda przez pewien czas była związana z innym mężczyzną i ma z tego związku córkę w wieku 1 rok i 8 miesięcy. Powód był przeciwny temu związkowi.

Powód bardzo przeżył śmierć ojca. Informację o tym tragicznym zdarzeniu przekazała mu babcia. Bardzo płakał, był smutny, izolował się od otoczenia. Niechętnie chodził do zerówki, nie chciał rozstawać się z matką. Miał problemy ze snem. Do tej pory w różnych sytuacjach życiowych, uroczystościach rodzinnych, bardzo mu ojca brakuje. Nie korzystał z pomocy psychologa.

W chwili obecnej powód ma 15 lat. Jest uczniem III klasy gimnazjum. Uczy się dobrze. Nie sprawia problemów wychowawczych w domu i w szkole. Ma dobre kontakty z rówieśnikami. Ma plany na przyszłość, chciałby uczyć się w liceum, a następnie studiować. Do tej pory odczuwa smutek związany ze śmiercią ojca, ale z uwagi na upływ czasu od zdarzenia emocje nie są zbyt intensywne. Naturalny proces żałoby trwał około dziesięć miesięcy. Śmierć ojca miała przejściowy wpływ na relacje społeczne powoda.

W 2004 roku od ubezpieczyciela powód otrzymał kwotę 30.000 zł tytułem odszkodowania w związku z pogorszeniem się jego sytuacji życiowej oraz rentę od 6 grudnia 2003 roku do czasu kontynuowania nauki w szkole w kwocie 600 zł miesięcznie, płatną kwartalnie w kwocie 1.800 zł.

Dokonując oceny ustalonych okoliczności faktycznych Sąd Okręgowy podniósł, że podstawą roszczenia powoda jest przepis art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Podstawą roszczenia powoda nie może być przepis art. 446 § 4 k.c., bowiem wszedł on w życie w dniu 3 sierpnia 2008 roku i daje możliwość sądom zasądzania zadośćuczynienia pieniężnego najbliższym członkom rodziny zmarłego począwszy od daty jego obowiązywania i w odniesieniu do zdarzeń zaistniałych po tej dacie, bowiem ustawodawca nie nadał temu przepisowi mocy wstecznej. Oznacza to, iż w związku z treścią art. 3 k.c. zadośćuczynienie pieniężne na podstawie art. 446 § 4 k.c. może być przyznane do zdarzeń zaistniałych po 3 sierpnia 2008 roku (por. wyrok SN z 21 października 2009 roku, I PK 97/09, LEX nr 558566, z 10 listopada 2010 roku, I CSK 248/10, niepubl.). Nie oznacza to, iż osoby pokrzywdzone na skutek zdarzeń zaistniałych przed dniem 3 sierpnia 2008 roku nie mogą skutecznie ubiegać się o zadośćuczynienie pieniężne w związku ze śmiercią osoby bliskiej. W wyroku z dnia 14 stycznia 2010 roku, IV CSK 307/09 (OSP 2011 nr 2, poz. 15, LEX nr 599865) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż spowodowanie śmierci osoby bliskiej przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 116, poz. 731) mogło stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. W uchwale z dnia 22 października 2010 roku, III CZP 76/2010 (LEX nr 604152) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku. Sąd Najwyższy potwierdził swoje stanowisko w wyroku z dnia 10 listopada 2010 roku, II CSK 248/10 (LEX nr 785681) oraz w uchwale z dnia 13 lipca 2011 roku, II CZP 32/11 (BSN 2011 nr 7, poz. 9, LEX nr 85234). Takie stanowisko jest ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko, iż szczególna więź emocjonalna pomiędzy członkami rodziny pozostaje pod ochroną art. 23 k.c. i 24 k.c. Rodzina stanowi związek najbliższych osób, którą łączy więź wynikająca z pokrewieństwa i zawarcia małżeństwa. Zapewnia członkom rodziny poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc. Prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie. Wobec tego Sąd Okręgowy uznał, iż roszczenie powoda oparte na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. jest usprawiedliwione. Zawinione działanie sprawcy wypadku D. K., za którego gwarancyjnie odpowiada pozwany spowodowało śmierć ojca powoda W. B.. Powoda łączyła z ojcem silna więź rodzinna, uczuciowa i emocjonalna, a jego przedwczesna śmierć spowodowała zerwanie tej więzi i utratę przez powoda możliwości dalszego wychowywania się w pełnej rodzinie przy współudziale ojca. W związku z nagłą, tragiczną śmiercią ojca małoletni powód doznał cierpienia psychicznego i bólu. Potwierdzają to zeznania matki powoda K. B. oraz świadków K. P. i R. P. (które Sąd Okręgowy obdarzył wiarą) oraz opinia psychologa K. G.. Sąd Okręgowy uznał tę opinię za rzetelną i fachową. Została ona wydana w oparciu o m.in. wyniki badań powoda, który przed psychologiem zrelacjonował swoje emocje związane z tragiczną śmiercią ojca. Okoliczność, iż obecnie stan psychiczny powoda jest prawidłowy, a śmierć ojca nie ma aktualnie istotnego wpływu na jego relacje społeczne, kontakty z rówieśnikami czy na postrzeganie otaczającej go rzeczywistości, nie pozbawia zasadności żądania powoda, gdyż zadośćuczynienie ma mu rekompensować stratę ojca w ogólności.

Sąd Okręgowy podniósł, że doszło do naruszenia dobra osobistego powoda w postaci więzi rodzinnej, uczuciowej i emocjonalnej z ojcem,

w wyniku bezprawnego działania sprawcy wypadku. Zadośćuczynienie pieniężne ma zrehabilitować krzywdę, jaką doznał powód w związku z utratą ojca. Dla dziecka nagłą, tragiczną śmierć ojca, z którym był związany emocjonalnie, który gwarantował mu poczucie bezpieczeństwa, dawał miłość

i troskę, na którego mógł liczyć, stanowi ujemne przeżycie psychiczne, którego w całości nie są w stanie zrehabilitować świadczenia pieniężne.

W orzecznictwie przy kształtowaniu wysokości zadośćuczynienia znaczenie mają takie czynniki jak: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności do jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy czy wiek pokrzywdzonego.

Mając te okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż dochodzona

w pozwie kwota 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia jest kwotą adekwatną do rozmiaru krzywdy doznanej przez powoda, jego cierpienia psychicznego i bólu po stracie ojca. Kwota ta stanowi jednocześnie wartość ekonomicznie odczuwalną, jest utrzymana w rozsądnych granicach, nie jest wygórowana, bowiem śmierć ojca jest zdarzeniem tak dotkliwym, że jej skutki rozciągają się na całe życie, a zadośćuczynienie pieniężne, nawet najwyższe, tylko w części taki brak rekompensuje.

Sąd Okręgowy zasądził od kwoty zadośćuczynienia odsetki ustawowe od dnia 8 lutego 2013 roku, określając termin wymagalności odsetek po upływie trzydziestu dni od daty doręczenia pozwu, które nastąpiło w dniu 7 stycznia 2013 roku. Zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia ma charakter bezterminowy, obowiązek jego zapłaty powstaje z chwilą wezwania do zapłaty

i od tej daty powstaje stan opóźnienia (por. wyrok SN z dnia 28 czerwca 2005 roku, I CKN 7/05, LEX nr 153254, wyrok SN z dnia 22 lutego 2007 roku,

I CSK 433/06, LEX nr 274209).

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Okręgowy obciążył pozwanego opłatą od uwzględnionego roszczenia w kwocie 4.000 zł, od której ponoszenia powód był zwolniony.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenia prawa materialnego, w szczególności:

a) art. 448 k.c. w związku z art. 23 i 24 k.c. poprzez ustalenie, że wskutek śmierci W. B. doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda w postaci więzi emocjonalnej z ojcem, które uzasadnia zasądzenie zadośćuczynienia oraz, że w sytuacji powoda odpowiednią kwotą zadośćuczynienia jest kwota 80.000 zł;

b) § 10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 roku w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz. U. Nr 26, poz. 310 ze zm.) i ustalenie, że naruszenie dóbr osobistych mieści się w katalogu następstw szkody wyrządzonej w związku z ruchem pojazdów mechanicznych wymienionych w tym przepisie;

2. naruszenie prawa procesowego, w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. polegające na nieprawidłowej ocenie dowodów zebranych w sprawie i wyciągnięciu błędnych wniosków, w szczególności przez ustalenie, że czyn niedozwolony D. K. doprowadził do naruszenia dóbr osobistych powodów w postaci więzi rodzinnych.

Powołując się na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania,.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje: apelacja pozwanego nie jest zasadna

I. Na wstępie podnieść należy, że Sąd Okręgowy ustalił prawidłowy stan faktyczny, który nie jest kwestionowany przez apelującego. Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji. Ustalenia te są miarodajne do oceny, czy doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego.

II. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy ocenić jako całkowicie chybiony.

Przepis art. 233 § 1 k.p.c. dotyczy oceny dowodów przez sąd i stanowi, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. W orzecznictwie wskazano, iż jego naruszenie może polegać na błędnym uznaniu, że przeprowadzony w sprawie dowód ma moc dowodową i jest wiarygodny albo że nie ma mocy dowodowej lub nie jest wiarygodny. Jednocześnie przyjęto, że prawidłowe postawienie tego zarzutu wymaga wskazania przez skarżącego konkretnych zasad lub przepisów, które naruszył sąd przy ocenie poszczególnych, określonych dowodów (zob. wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2004 roku, V CK 398/03, LEX nr 174215; wyrok SN z dnia 13 października 2004 roku, III CK 245/04, LEX nr 174185).

Pozwany stawiając zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wskazywał, które dowody jego zdaniem zostały ocenione wadliwie i z jakich przyczyn taka ocena jest niewłaściwa w świetle zasad określonych w tym przepisie. Przypomnieć należy, że Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne wszystkie dowody osobowe, z dokumentów oraz opinii biegłego z zakresu psychologii. Z apelacji wynika, że powód nie kwestionował takiej oceny dowodów. Pozwany w ramach zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. kwestionował wnioski Sądu Okręgowego, który uznał, że z uwagi na śmierć ojca powoda

doszło do naruszenia jego dobra osobistego. Kwestia ta należy do sfery ocen prawnych, a więc właściwego zastosowania art. 23 k.c. i 24 k.c. i zostanie omówiona poniżej.

III. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie są uzasadnione zarzuty naruszenia art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. k.c. oraz § 10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 roku w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd,

że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem

3 sierpnia 2008 roku (wyrok z dnia 14 stycznia 2010 roku, IV CSK 307/09 (OSP 2011, nr 2, poz.15, LEX nr 599865, uchwała z dnia 22 października 2010 roku, III CZP 76/10, Biul. SN 2010, nr 10, poz. 11, wyrok z dnia 10 listopada 2010 roku, II CSK 248/10, LEX nr 785681, wyrok z dnia 11 maja 2011 roku,

I CSK 621/10., LEX nr 848128, uchwała z dnia 13 lipca 2011 roku,

III CZP 32/11, OSNC 2012, nr 1, poz. 10, wyrok z dnia 15 marca 2012 roku, CSK 314/11, LEX 1164718).

Wszystkie wymienione orzeczenia zapadły w sprawach, w których roszczenia były skierowane przeciwko ubezpieczycielom, a Sąd Najwyższy nie wyraził żadnych wątpliwości co do tego, iż zakres odpowiedzialności ubezpieczycieli odpowiada zakresowi odpowiedzialności ubezpieczonych.

Stanowisko, że również na gruncie dotychczasowego stanu prawnego można było przyznać osobom najbliższym zmarłego zadośćuczynienie pieniężne na podstawie art. 448 k.c., wyraził też Sąd Apelacyjny w Łodzi

w uzasadnieniu u wyroku z dnia 14 kwietnia 2010 roku, I ACa 178/10

(LEX nr 715515), Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 10 lutego 2012 roku, I ACa 1380/11 (LEX nr 11713130) oraz Sąd Apelacyjny w Lublinie

w wyrokach z dnia 20 kwietnia 2011 roku, I ACa 104/11 (nie publ.), z dnia

24 sierpnia 2011 roku, I ACa 295/11 (nie publ.), z dnia 7 marca 2013 roku,

I ACa 794/12 (LEX nr 1306005).

Należy też przypomnieć, że jeszcze w stanie prawnym obowiązującym przed dniem 3 sierpnia 2008 roku Sąd Apelacyjny w Gdańsku w dwóch wyrokach z dnia 14 grudnia 2007 roku, I ACa 1137/07 (POSAG 2008/1/50, LEX nr 466366) oraz z dnia 23 września 2005 roku, I ACa 554/05 (POSAG 2008 nr, poz. 5, LEX nr 193128) uznał, że śmierć osoby bliskiej spowodowana przez osobę trzecią stanowi naruszenie dobra osobistego najbliższych członków rodziny zmarłego. W pierwszym z przywołanych wyroków stwierdził,

że spowodowanie śmierci osoby bliskiej - męża i ojca przez osobę trzecią stanowi naruszenie dobra osobistego najbliższych członków rodziny zmarłego - żony i dzieci, w postaci prawa do życia w związku małżeńskim, posiadania ojca, życia w pełnej rodzinie, w której mąż matki jest ojcem jej dzieci. W drugim zaś przyjął, że szczególna więź rodziców z dzieckiem, przysługująca zarówno dziecku, jak i rodzicom w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, zasługuje na status dobra osobistego, podlegającego ochronie prawnej przewidzianej

w art. 24 § 1 k.c.

W tym stanie rzeczy należy uznać, że prezentowany wyżej pogląd został w judykaturze już ukształtowany. Sąd Apelacyjny rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela zaprezentowaną wyżej tak ukształtowaną linię orzecniczą. Wymienione wyżej orzeczenia przesądzają, że więź rodzinna jest dobrem osobistym, a jego naruszenie uzasadnia przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c.

Odnotować również należy poglądy przeciwne wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 kwietnia 2010 roku,

I ACa 207/10 (LEX nr 628183) oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 15 lipca 2010 roku, I ACa 437/10 (OSA w Łodzi nr 3, poz. 23 s. 3). Są to jednak wypowiedzi odosobnione, na tle wyżej zaprezentowanej linii orzeczniczej.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia § 10 ust. 1 powołanego w apelacji rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 roku podnieść należy, że Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 listopada 2012 roku, III CZP 67/12 (OSCN 2013, nr 4, poz. 45) stwierdził, że: „przepis § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 roku. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów nie wyłącza z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. (Lex nr 1230027).

Podobny pogląd został wyrażony także w uchwale z dnia 20 grudnia 2012 roku, III CZP 93/12 (Biul. SN 2012m, nr 12, poz. 11), w której Sąd Najwyższy wskazał, iż artykuł 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - w brzmieniu sprzed 11 lutego 2012 roku - nie wyłącza z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. Taki też pogląd został przyjęty w orzecznictwie sądów powszechnych (przykładowo: wyrok SA w Gdańsku z dnia 6 marca 2013 roku, I ACa 769/12, LEX nr 1316180, wyrok SA w Gdańsku z dnia 28 lutego 2013 roku, I ACa 922/12, LEX nr 1305938, wyrok SA w Białymstoku z dnia 27 lutego 2013 roku, I ACa 864/12, LEX nr 1292643, wyrok SA w Białymstoku z dnia 20 lutego 2013 roku, I ACa 364/12, LEX nr 1292636, wyrok SA w Katowicach z dnia 7 lutego 2013 roku, I ACa 992/12, LEX nr 1289431, wyrok SA w Katowicach z dnia 23 stycznia 2013 roku, I ACa 916/12, LEX nr 1312249, wyrok SA w Krakowie z dnia 6 czerwca 2012 roku, I ACa 739/12, LEX nr 1223205).

Powołane wyżej orzeczenia przesadzają istnienie odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela za szkodę, której następstwem jest śmierć poszkodowanych, powodująca jednocześnie naruszenie dóbr osobistych bliskich zmarłych.

Sąd Okręgowy trafnie uznał, że w niniejszej sprawie zawinione działanie sprawcy wypadku, za którego pozwany odpowiada gwarancyjnie, spowodowało śmierć W. B., na skutek czego powód utracił ojca. Postępowanie dowodowe wykazało, że więź między powodem a zmarłym ojcem była bardzo silna. Tym samym jego przedwczesna śmierć naruszyła dobro osobiste powoda, jakim jest więź rodzinna, dająca możliwość funkcjonowania w pełnej rodzinie. W takim wypadku zadośćuczynienie ma zrekompensować, niezależnie od bólu spowodowanego śmiercią osoby bliskiej, krzywdę spowodowaną przedwczesną utratą członka rodziny. Skoro szerokie ujęcie art. 448 k.c. pozwala na zasądzenie zadośćuczynienia za naruszenie każdego dobra osobistego, a w rozpoznawanej sprawie mamy do czynienia z zawinionym działaniem sprawcy wypadku komunikacyjnego, który powodując śmierć jego ofiary godzi zarazem w dobro osobiste powoda, jakim jest prawo do życia w rodzinie – to takie naruszenie wymaga rekompensaty. W tym stanie rzeczy powodowi przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę. W ocenie Sądu Apelacyjnego, przyznana z tego tytułu kwota jest odpowiednia, mając na uwadze okoliczności faktyczne sprawy. Określenie zadośćuczynienia stanowi atrybut Sądu pierwszej instancji. Sąd drugiej instancji może korygować wysokość zadośćuczynienia tylko wówczas, gdy zadośćuczynienie jest niewspółmiernie nieodpowiednie jako rażąco wygórowane lub rażąco niskie, albo jeżeli Sąd pierwszej instancji przyznał je w rozmiarze mniejszym, niż usprawiedliwiony wynikiem postępowania (por. np. wyrok SN z dnia 9 lipca 1970 roku, III PRN 39/70, OSNCP 1971, z. 3, poz. 53 oraz uzasadnienie wyroku SN z dnia 29 września 20002 roku, V CKN 527/00, OSNC 2001, z. 3, poz. 42). Sąd Okręgowy określając wysokość zadośćuczynienia należnego na rzecz powoda wymienił wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanego krzywdy doznanego na skutek śmierci ojca. Wysokość zadośćuczynienia określona przez Sąd Okręgowy w oparciu o art. 448 k.c. jest odpowiednia, zważywszy na rozmiar doznanego przez powoda krzywdy. Zważyć należy, że zadośćuczynienie powinno mieć przede wszystkim kompensacyjny charakter, musi przedstawiać

ekonomicznie odczuwalna wartość i uwzględniać okoliczności konkretnej sprawy. Wszystkie okoliczności sprawy (które zostały wymienione przez Sąd Okręgowy i zostały przytoczone w części wstępnej niniejszego uzasadnienia) jednoznacznie wskazują, że wysokość zadośćuczynienia ustalona przez Sąd Okręgowy nie jest rażąco zawyżona, jak to zarzuca apelacja. Nie można podzielić twierdzeń apelującego, że przedstawicielka ustawowa powoda wyolbrzymia krzywdę powoda, jak również, że nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda. Powód stracił ojca w wieku 6 lat. Sąd Okręgowy trafnie podniósł, że dla powoda nagła i tragiczna śmierć ojca, z którym był bardzo związany, stanowiła ujemne przeżycie psychiczne. Sąd Okręgowy nie przesłuchiwał powoda, ale oparł się na opinii biegłej psycholog, która została wydana w oparciu o badanie powoda. Na podstawie tej opinii Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że powód odczuwał i do tej pory odczuwa smutek i żal po śmierci ojca. Wprawdzie z upływem czasu od zdarzenia negatywne emocje są coraz słabsze, ale nie zmienia to faktu, że powód stracił ojca w bardzo młodym wieku. W tym stanie rzeczy trafne są wnioski Sądu Okręgowego, że doszło do naruszenia dobra osobistego powoda w postaci więzi rodzinnej, uczuciowej i emocjonalnej z ojcem. Zadośćuczynienie pieniężne ma zrekompensować krzywdę, jaką doznał powód w związku z utratą ojca, zaś na jego wysokość miały wpływ wszystkie okoliczności sprawy, w tym czas i intensywności negatywnych przeżyć z tym związanych.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Apelacyjny uznając, że zaskarżony wyrok jest prawidłowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny postanowił mając na uwadze wynik postępowania odwoławczego oraz art. 98 § 1 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i art. 109 k.p.c. stosowanych odpowiednio z uwagi na treść art. 391 § 1 k.p.c. Apelacja pozwanego została oddalona w całości. W związku z tym Sąd Apelacyjny zasądził od apelującego na rzecz powoda z tytułu kosztów postępowania odwoławczego kwotę 2.700, stanowiącą wynagrodzenie pełnomocnika określone zgodnie z § 6 pkt 6 w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.